

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 5. De Latina editione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

facros habere desiderasset, ab Eleazaro Pontifice septuaginta duos viros è senioribus Populi, legis, & linguarum Græcæ & Hebraicæ peritissimos, senos ex qualibet tribu impetravit, qui in eadem Basilica, vel, ut alij volunt, singuli in singulis cellulis inclusi, intra septuaginta duos dies totum verus Testamentum ita verterunt, ut omnes planè ad verbum consentientes divino quodam miraculo sint reperi; unde manifestè colligitur, eos peculiari modo Spiritum Sanctum assistentem habuisse, &, ut Bellarminus l. 2. c. 6. ait, non tam Interpretes, quàm Prophetas fuisse. Ob quam causam etiam hæc versio non modò ab Apostolis & Evangelistis frequenter citata, sed ab ipsa etiam Ecclesia Græca semper, ab universali verò Ecclesia totis sexcentis annis pro authentica & vulgata est habita, habereturque etiamnum, si non quorundam Judæorum vitio corrupta fuisset. Licet autem senarius numerus, juxta quam è singulis tribubus evocati sunt, duodecies multiplicatus septuaginta duos fuisse ostendat, brevitatis tamen & rotunditatis gratiâ, inquit Serarius c. 17. q. 7. prol. dicuntur tantùm septuaginta fuisse, sicut apud Romanos olim Centumviri vocabantur, licet centum & quinque fuisse constet.

Porro ex his editionibus, alijsque collectis Origines unum librum sic composuit, ut singulas paginas in sex columnas divideret, & in prima quidem textum Hebraicum Hebraicis literis, in secunda eundem textum Hebraicum Græcis literis, in tertia interpretationem Aquilæ, in quarta Symmachi, in quinta Septuaginta Seniorum, in Sexta Theodotionis interpretationem posuerit, atque hæc volumina propter quatuor interpretationes tetrapla, propter sex columnas verò hexapla vocârît; & tandem postquam adhuc binas alias editiones in diversis columnis addidisset, octapla nomina verit.

§. V.

De Latina Editione.

Quàm frequenter S. Scriptura ex Hebræo & Græco idiomate in Latinum sit conversa, testatur S. Augustinus l. 2. de doctr. Christ. c. 11. dum ait, nullo modo eas numerari posse, eo quòd

C

eò quòd primis temporibus quivis, qui aliquam utriusque linguæ Hebraicæ scilicet & Græcæ notitiam habere videtur, eandem interpretari sit ausus. Unde & S. Hieronymus in præfat. in Josue, quot Codices, tot versiones ferè fuisse repertas testatur. Ex his tamen una communior erat, quæ vetus, vulgata, & Itala à S. Augustino l. 2. de doctr. Christ. c. 15. & aliis vocabatur, & tandiu usurpabatur, donec Hieronymus, & post ipsum alii manum applicuere, novamque interpretationem cudere; tunc enim & ista passim Ecclesiis legi cum Itala Interpretatione cœpit, usque ad Gregorii Magni tempora, tunc namque adeò usus hujusmodi valescere cœpit, ut reliquæ profus evanuerint; & ipsa tandem ob graves causas ab Ecclesia authenticata, & valediculis & sincera præ omnibus aliis Latinis editionibus præpanda est proposita. Quæ proin ut meliùs intelligatur, plerumque quæstiones de illa proponunt Commentatores, nempe quis sit Author illius? & cur omnibus aliis præta sit?

Ad quarum quæstionum priorem communius respondent Interpretes, plerosque veteris Testamenti libros Hieronymo fuisse translatos, uti ipsemet in fine libri de ecclesiasticis Scriptoribus faterur, & idem etiam S. Augustinus l. 18. de civ. c. 43. testatur, dum ait: *Non desuit temporibus nostris Presbyter Hieronymus, homo doctissimus, & omnium linguarum peritissimus, qui non ex Græco, sed ex Hebraico Latinum eloquium eadem converterit.* Ab his tamen excipiendos esse librum Sapientiæ, Ecclesiastici, Machabæorum, Baruch, & epistolam Jeremiæ, putant Bellarmus, Serarius, Menochius & alii, eò quòd nunquam à se translatos meminerit, uti tamen de aliis dixerat; & probabile est eos Canonicos non putàrit, aut certè Hebraicos non interpretati. Psalmos verò etsi transfulerit, hæc tamen translatione Ecclesia recepta non fuit, quod ideo fortè factum putat Menochius c. 17. proleg. eò quòd Fideles Septuaginta Interpretum translationi jam asuevissent, atque adeò durum esset novam S. Hieronymi translationem inducere.

Jam verò novi Testamenti Interpretationem quòd nec, hoc unicum constat, Evangelium S. Marci ab ipso Evangelista fuisse Latino idiomate scriptum, reliqua

verò Interpretationem statim ab initio Ecclesiæ fuisse factam, & verosimiliter ab ipsis etiam Apostolis probatam; quis tamen hujus Interpretationis Author fuerit, hucusque semper ignoratum fuit. Quia tamen aliquot errores in eandem irreperant, ab his eam D. Hieronymus Damasus Pontificis Autoritate purgavit, uti ipse in fine libri de Eccl. Script. fatetur, dum ait: *Testamentum novum Græca fidei reddidi, verus iuxta Hebraicum transtuli.*

Ad posteriorem quæstionem respondent iterum unanimiter Authores, summam hujus vulgatæ editionis auctoritatem esse debere, idque ob tres potissimum causas. 1. Quia antiqua, & multorum sæculorum usu in Ecclesia usurpata est. 2. Quia D. Hieronymus linguæ Hebræicæ peritissimus, peritè, & tanquam sanctissimus fideliter, & ut laborum & literarum amantissimus diligenter interpretatus, atque ut dubitare non licet, divino auxilio ad opus perficiendum peculiariter adjutus est. 3. Et præcipuè quia S. Concilium Tridentinum Sess. 4. Sequenti decreto eam tenendum proposuit: *Insuper eadem Sacra Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ DEI, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur Latinorum librorum, quam pro authentica habenda sit, innotescat. statuit, & declarat, ut hac ipsa vetus & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis Lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur, & ut nemo eam reiicere quovis prætextu audeat, vel presumat. Re- Et tamen monet Menochius c. 18. per hoc decretum nullâ ratione vulgatam hanc editionem fontibus Hebræis & Græcis anteponi (cùm Concilium nullam comparationem faciat) nec verò etiam, si puri sint, anteponi posse, cùm eundem Authorem habeant; de facto tamen; ut nunc res se habent, pluris, quàm illos à nobis faciendos esse, eò quòd rivus purus & minimè turbatus fonti turbato & impuro prouenter anteponi possit, & debeat.*

§. VI.

De Vernacula editione.

Vernaculæ versiones hoc loco vocantur illæ, quæ in vernaculas seu maternas & vulgares linguas sunt. Unde præ-